

GRAMÀTICA

1. Les preposicions

ELS NOSTRES OBJECTES DE CADA DIA

Eren uns mobles **de** grandària considerable, alts, profunds. La seva "façana", si m'enteneu, dibuixava una mena **d'**arc gòtic, i el trepapat **de** la fusta –que feia pas **a** l'altaveu– recordava el rosetó **d'**una catedral. Eren així, les ràdios **d'**altres temps, les velles Crosley, o una marca aproximada. **Sota** **d'**aquestes ràdios s'hi posava sovint un tapet, i **damunt** **d'**aquest tapet un ram **de** flors o un cendrer, i tot això disposat **en** una tauleta especial, la "taula **de** la ràdio".

Josep M. ESPINÀS: *Els nostres objectes de cada dia: petit diccionari irònic i sentimental* (adaptació). Edicions 62, 1993.

Les **preposicions** són mots invariables que introdueixen un sintagma nominal i el relacionen amb un altre element de l'oració.

Es poden classificar en:

PREPOSICIONS	
Àtones	a, amb, de (d'), en, per, per a
Tòniques	• Simples: abans (de), arran (de), arreu (de), contra, dalt (de), damunt (de), darrere (de), davall (de), davant (de), després (de), dins (de), dintre (de), durant, enfront (de), enmig (de), entorn (de), entre, entremig, excepte, lluny (de), malgrat, manco, menys, mitjançant, (a) prop, segons, sense, sobre (de), sota (de)... • Compostes: cap a, com a, des de, fins a • Locucions prepositives: a causa de, a conseqüència de, a diferència de, a excepció de, a favor de, a més de, a part de, a partir de, a través de, al costat de, al llarg de, al voltant de, d'acord amb, de cara a, devora, en comptes de, en lloc de, gràcies a, per culpa de, per tal de...

Quan la preposició va unida a un article es poden ajuntar les dues paraules i tenim una **contracció**: *del, pel, al*.

La majoria de preposicions simples poden aparèixer amb el complement implícit:

- *Deixà el cotxe davant la casa.*
- *Deixà el cotxe davant.*

1.1. Alternances de preposicions

1.1.1. a/en

Expressions de lloc:

- **a**: verbs que indiquen desplaçament en una direcció, com *anar, venir, tornar, entrar, baixar, arribar, marxar...*: *Anar a l'estació.*
- **a**: davant *el, la, els, les*, de noms propis de lloc i de l'expressió *a ca/casa (meva, vostra, etc.)*: *Vàrem dinar a la terrassa.*
- **a**: davant *quin*: *A quin llibre et refereixes?*
- **en**: davant article indefinit, demostratiu i indefinits o nom: *Feia feina en una fàbrica; En aquella muntanya hi ha una ermita.*
- **en**: es pot emprar quan el significat no és de lloc físic: *No sabia què fer en la seva situació.*

Expressions de temps:

- Per indicar el segle, es fa servir l'expressió *al segle* o *en el segle*.
- Quan s'indica l'any no es pot fer servir la preposició **a**: *el 1992, l'any 1992* o *en 1992*.

1.1.2. a/de

- Hi ha una sèrie d'expressions que van amb la preposició **de**:

- *diferent de*
- *fer cas de*
- *olor/pudor de*
- *por de*
- Alerta perquè hi ha molts de complements del nom que s'han d'escriure amb la preposició **de**: *olla de pressió, avió de reacció, cuina de gas; jersei de retxes, gust de maduixa, renou de trànsit...*

1.1.3. a/per

- Les parts del dia van precedides de la preposició **a** (tot i que també pot ser **de**): *al (del) matí, al (del) migdia...*
- Els noms de les festes i determinats períodes de temps s'introdueixen amb **per**: *per Nadal, per vacances...*